

větším rozsahu nebezpečí pro život a zdraví lidí. Zjištění ryze objektivní skutečnosti, že čin byl spáchán za zmíněných okolností, nestačí, poněvadž činnost tuto považovati lze za zločinnou jen tehdy, byla-li podniknuta ve zlém úmyslu, jenž při zločinu falšování potravin spočívá v naznačeném vědomí o možnosti vzejití většího nebezpečí. Naproti tomu jest však obhájce v nepravu, dovozuje, že zjištění posléze uvedeného vědomí není z rozsudku v odpor vzatého patrné. Ve smyslu § 270 čís. 7 tr. ř., ku kterému obhájce poukázal, není zapotřebí, by žádané zjištění bylo v důvodech rozsudku vyznačeno výslovně a přímo; stačí, když soud otázkou příslušnou se zabýval, jak zde o tom svědčí vývody rozsudku a když zjištěny jsou okolnosti neb činy obžalovaného, ze kterých zmíněné vědomí obžalovaného zjevně a s logickou nutností vyplývá. Jímí jsou: vědomí obžalovaného, že maso jím prodávané jest naprosto nezpůsobilé k požívání lidskému a že přes vědomí toto maso ono prodával. Že provozoval obchod s masem tím přímo po živnostensku a po drahnou dobu a že celá řada lidí závadné maso od obžalovaného kupovala, k čemuž přistupuje, že pro kruh osob, které zkažené maso požívaly a byly tudíž ohroženy, nepřicházejí v úvahu pouze kupitelé, rýbrž i osoby, pro které maso to bylo určeno. Tomu, že obžalovaný i tohoto dosahu svého jednání byl si vědom, nasvědčuje zejména okolnost, že svědkyni Annu M. upozorňoval, aby dala pozor, »má-li rodinu, aby nespokli nějakou kostičku«. Těmito zjištěnými skutečnostmi a činy obžalovaného je zjištěno také zároveň vědomí obžalovaného, že jednal za takových okolností, z kterých vzejití mohlo ve větším rozsahu nebezpečí pro život neb zdraví lidí, o kterémžto vědomí možno tím méně pochybovati, ježto obžalovanému nelze upříti normální míru schopnosti usuzovací a poznávací a tudíž způsobilost, by si uvědomil to, co je a musí býti pro každého člověka normálního myšlení naprosto patrným. Je proto pro skutkovou povahu zločinnou dle § 19 odst. 2 lit. c) požadovaný objektivní moment prostoupen také potřebným zlým úmyslem, takže čin obžalovaného byl právem podřazen pod zmíněné ustanovení zákona.

Čís. 71.

Předražování. Čaj jest předmětem potřeby, chráněným proti předražování.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1919, Kr I 168/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po veřejném líčení zmateční stížnost obžalované Anny Z. do rozsudku krajského soudu v Táboře, jímž stěžovatelka byla uznána vinnou přečinem dle § 20 č. 2a) cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z.

Důvody:

Předmětem jednání při části zmateční stížnosti soudnímu roku vyhrazené je otázka, náleží-li čaj k předmětům potřeby po rozumu § 20 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. K otázce té dlužno přisvědčiti. Dle § 1 cís. nař. rozumějí se výrazem »předměty potřeby« věci movité, sloužící přímo nebo nepřímo životním potřebám lidí a domácích zvířat.

Náležitost nezbytnosti, vyžadovaná ještě v císařském nařízení ze dne 7. srpna 1915 č. 228 ř. z., se v nyní platném předpisu zákonném nevyslovuje. K předmětům sloužícím životním potřebám náleží však přirozeně v první řadě veškeré potraviny, t. j. vše, co jest způsobilo a určeno ukojiti základní živočišnou nutnost lidského těla, přijímati v sebe potravu a nápoje. Bylo-li pak v dobách normálních v tom směru možno rozlišovati mezi potravinami v užším slova smyslu, jež jsou požívány za účelem uspokojení potřeby lidského těla po výživných látkách, a mezi pouhými pochutinami, tož vyživovací poměry vyvolané válkou setřely tento rozdíl prakticky takměř naprosto, nutíce namnoze sahati náhradou výživných potravin k pouhým pochutinám, aspoň zdánlivě a dočasně uspokojujícím potřebu prvých. Za stížených poměrů vyživovacích musí býti proto vše, co slouží výživě neb potřebám lidí, k tomuto účelu využito, tedy třeba i předměty, které za normálních časů byly luxusními. Nezáleží na tom, zda ten který předmět obsahuje všechny nezbytné výživné látky, je-li jeho výživnost větší nebo menší, zda jest hlavním neb vedlejším pokrmem neb slouží-li jako součástka jiných prostředků životních neb jako náhrada za ně. Rozhodným jest jen, zda jednotlivý předmět vyhovuje účelům výživy neb potřebám člověka vůbec, což o čaji zajisté popíráti nelze, byť i snad nebyl potravinou sytící. Než nehledě ani k této úvaze a kdyby se i čaj pokládal za pouhé dráždidlo, jímž ostatně není, poněvadž se ho jako takového výhradně neužívá, vždy ještě byl by čaj předmětem potřeby ve smyslu citovaného zákona vzhledem k prostému faktur rozsáhlé rozšířenosti jeho požívání. Vlastnosti té nemohla by čaj zbaviti ani okolnost, že požívati čaje není obvyklo ve všem obyvatelstvu, poněvadž stačí, že jeho požívání je potřebou značné části jeho vzhledem ke zvykům, osobním náhledům a vkusu resp. chuti vrstev nesporně širokých, ani že za určitých podmínek jeho požívání není po stránce zdravotní nezávadno, poněvadž okolnost ta vyskytuje se také při jiných předmětech, jímž tou dobou nedá se upíráti ráz předmětů potřeby, ani konečně okolnost, že se čaj z nouze nahraňuje všelikými domácími bylinami: mohla by okolnost tato přicházeti v úvahu jen jakožto moment odůvodňující také pro tyto náhražky povahu předmětů potřeby, ale nikoliv jako moment, jenž by rušil vlastnost tuto při čaji, a poněvadž omezovati pojem předmětů potřeby na věci jinými nenahraditelné přičilo by se nejen znění zákona, náležitost tu nevytyčujícimu, nýbrž i jeho duchu a smyslu, nescoucimu se k zabezpečení obyvatelstva předměty životní potřeby, kterýžto účel by byl fakticky zmařen, kdyby se připustily výjimky po rozumu zmíněné výhrady. Dle řečeného předpokládal soud nalézací správně, že čaj dlužno čítati k předmětům, jejichž předražování zakázáno je v § 20 cí.s. nařízení.

Čís. 72.

Dovolená, udělená a opětně prodlužovaná pokaždé na dobu tři měsíce nepřesahující, jest dočasnou dovolenou a neruší příslušnost vojenského trestního soudu, byť i úhrnem trvala přes tři měsíce.

(Rozh. ze dne 4. srpna 1919, Kr I 334/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po veřejném líčení zmateční stížnost generální prokuratury k zachování zákona do rozsudku